

og lærling skal som nævnt tiltrædes af statens tilsyn. Undtagelsesbestemmelsen kan eventuelt bringes i anvendelse på tilsynenes eget initiativ, hvor dette er påkrævet, f. eks. hvor pladshensyn nødvendiggør en udligning af elevtallene mellem to eller flere skoler.

Forslagets *stk. 2, 1. pkt.*, om *undervisningsplanernes* udarbejdelse er i overensstemmelse med § 4 i lov af 28. juli 1916 om tilsyn med den tekniske undervisning for håndværkere og industridrivende og § 2 i lov af 23. juni 1920 om handelsskoler. Dog er det fundet hensigtsmæssigt, at de faglige udvalg får adgang til at fremsætte deres ønsker med hensyn til undervisningen for derved at skabe yderligere sikkerhed for, at undervisningen tilrettelægges efter fagenes behov. Den foreslåede bestemmelse tager sigte på hovedretningslinierne for undervisningen og principielle ændringer i planerne, medens det ikke er nødvendigt, at de faglige udvalg deltager i selve udarbejdelsen af undervisningsplanerne eller medvirker ved mindre væsentlige ændringer i planerne.

Det foreslås i *stk. 2, 2. pkt.*, at der, for så vidt angår håndværk og industri, i alle fag indføres *fagklasseundervisning* for lærlinge fra samme eller beslægtede fag og på samme uddannelsesstrin, hvor særlige hensyn ikke giver grundlag for en anden ordning. Man er herved opmærksom på, at bestemmelsen ikke alle steder vil kunne efterleves i fuldt omfang, forinden der bliver oprettet *central-skoler*.

Endvidere er det i *stk. 2, 3. pkt.*, foreslået, at undervisningen inden for håndværk og industri, når det faglige udvalg ønsker det, kan omfatte supplerende af den praktiske uddannelse på lærestedet, hvorved der er tænkt på en praktisk værksteds- eller laboratorieundervisning; den supplerende undervisning kan ifølge forslaget også omfatte *forskoling*, hvorved tænkes på en kortvarig forberedende undervisning i vedkommende fags elementære praktiske grundlag. Da egentlig værkstedsskoling og skolemæssig forskoling må antages at forøge udbyttet af lærlingeuddannelsen væsentligt, forudsættes det, at spørgsmålet om indførelse af en sådan undervisningsform i videre udstrækning tages op til overvejelse i samråd med vedkommende faglige fællesudvalg.

Efter forslaget *stk. 2, 3. pkt.*, kan undervisningen også omfatte *medborgerkundskab*, d. v. s. en objektiv undervisning i samfundslære og dermed beslægtet undervisning. Ved overvejelserne om indførelse af en sådan undervisning bør henses til, hvorvidt de pågældende i barneskolen allerede har

modtaget en tilsvarende undervisning. Derimod har man ikke i *stk. 1* som i den gældende lov angivet, at undervisningen skal være faglig, hvilket anses som en selvfølge, eller at den tillige skal have et almindelig indhold. Man har ikke herved haft til hensigt at søge den almindelig undervisning udelukket fra de faglige skoler, der fremdeles i fornødent omfang bør meddele en sådan undervisning. Denne kan dog eventuelt i større udstrækning end hidtil tilknyttes den egentlige faglige undervisning.

Undervisningen inden for såvel de tekniske skoler som handelsskolerne er allerede i en vis udstrækning tilrettelagt som *dagundervisning*, men det overvejende flertal af lærlinge undervises uden for almindelig arbejdstid. Den i den gældende lovs § 12, *stk. 2*, indeholdte bestemmelse om dagskole tager alene sigte på dagskoler oprettet specielt for det enkelte fag, og medfører kun i den der angivne udstrækning pligt for vedkommende læremestre til at lade deres lærlinge deltage i den således etablerede dagundervisning. Efter forslaget *stk. 3* skal hele den i forslaget § 13 omhandlede undervisning snarest og senest 8 år efter den foreslåede lovs ikrafttræden principielt gives som dagundervisning, hvilket vil sige, at undervisningen skal slutte senest kl. 18. Den hidtil i et vist omfang etablerede kombinerede dag- og aftenundervisning, der ligger såvel før som efter kl. 18, kan således fra udløbet af 8 års fristen at regne kun finde sted efter de for aftenundervisning angivne undtagelsesbestemmelser. Den nævnte tidsfrist for indførelse af en almindelig dagskoleordning skyldes ønsket om at lette overvindelsen af de praktiske overgangsvanskeligheder, herunder tilvejebringelse af de fornødne lokaler og kvalificerede lærerkræfter. Man har herved forudsat, at en omlægning af undervisningstidspunkterne, hvor forholdene tillader det, vil finde sted, efterhånden som de nævnte vanskeligheder kan overvindes.

Den centralisering af skolerne, som den foreslåede fagklasseundervisning inden for håndværk og industri vil føre med sig, vil næppe være mulig uden etablering af dagundervisning i væsentlig øget udstrækning. På den anden side må det forudses, at en centralisering af undervisningen som dagundervisning, navnlig i de større byer, vil kunne møde visse vanskeligheder. Den i forslaget *stk. 3, 2. pkt.*, indeholdte undtagelsesbestemmelse må således anses for nødvendig. Der kan efter denne dispenseres for et fag eller stedligt område, idet de angivne vanskeligheder kan gøre sig gældende såvel inden for et enkelt eller enkelte fag som inden for flere fag på visse stedlige områder.